

# Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/229869,Gen-bryg-Mikolaj-Boltuc-1893-1939.html>  
26.02.2026, 17:14

## Gen. bryg. Mikołaj Bołtuć (1893-1939)

Generał brygady; pełnił liczne funkcje sztabowe i dowódcze w Wojsku Polskim i Korpusie Ochrony Pogranicza; propagator automobilizmu; odznaczony wieloma polskimi i zagranicznymi odznaczeniami; w 1939 r. dowódca Grupy Operacyjnej „Wschód” wchodzącej w skład Armii „Pomorze”.

[Niepodległość](#)

22.09

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, wraz z 4 Dywizją Strzelców Polskich powrócił do kraju, gdzie m.in. od lipca 1920 r. dowodził 31 Pułkiem Strzelców Kaniowskich z którym wstawił się heroiczną obroną Zamościa przed 1 Armią Konną Siemiona Budionnego. Za męstwo na polu walki został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari oraz Krzyżem Walecznych czterokrotnie. W kolejnych latach pełnił funkcje sztabowe w Ścisłej Radzie Wojennej i Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych. W 1927 r. został przeniesiony do Korpusu Ochrony Pogranicza, gdzie m.in. w stopniu pułkownika dyplomowanego (na zdjęciu) dowodził Brygadą KOP „Grodno”. Od 1930 r. pełnił funkcję dowódcy Piechoty Dywizyjnej 19 Dywizji Piechoty, a od 1937 r. dowódcy 4 Dywizji Piechoty. W październiku 1938 r. dowodząc kombinowaną dywizją pomorsko-poznańską wziął udział w operacji zaolziańskiej. W marcu 1939 r. został awansowany do stopnia generała brygady.

W sierpniu 1939 r. został mianowany dowódcą Grupy Operacyjnej „Wschód” (4 i 16 Dywizja Piechoty) wchodzącej w skład Armii „Pomorze”. Dowodząc podległymi sobie dywizjami, w pierwszych dniach września 1939 r. stoczył z Niemcami krwawą bitwę pod Grudziądem (nad rzeką Osą), zadając nieprzyjacielowi ciężkie straty w walkach w rejonie Mielna i Gruty. W czasie bitwy nad Bzurą oddziały gen. Bołtucia odbiły z rąk niemieckich Łowicz. 22 września podczas próby przebicia się do Warszawy, generał poległ w boju pod Łomiankami, osobiście prowadząc swoich żołnierzy do ataku na bagnety. W czasie działań wojennych w 1939 r. gen. Bołtuć wykazał się wybitnym talentem dowódczym, charakteryzującym się śmiałością decyzji i inicjatywą, a także niezwykłą energią i osobistym męstwem na polu walki, za co został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Złotym Orderu Wojennego Virtuti Militari.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Niepodległość, Wrzesień 1939

Biografie

Mikołaj Bołtuć (1893 – 1939) generał brygady, pełnił liczne funkcje sztabowe i dowódcze w Wojsku Polskim i Korpusie Ochrony Pogranicza; propagator automobilizmu; odznaczony wieloma polskimi i zagranicznymi odznaczeniami; w 1939 r. dowódca Grupy Operacyjnej „Wschód” wchodzącej w skład Armii „Pomorze”.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, wraz z 4 Dywizją Strzelców Polskich powrócił do kraju, gdzie m.in. od lipca 1920 r. dowodził 31 Pułkiem Strzelców Kaniowskich z którym wstąpił się heroiczną obroną Zamościa przed 1 Armią Konną Siemiona Budionnego. Za męstwo na polu walki został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari oraz Krzyżem Walecznych czterokrotnie. W kolejnych latach pełnił funkcje sztabowe w Szefstwie Wojskowej i Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych. W 1927 r. został przeniesiony do Korpusu Ochrony Pogranicza, gdzie m.in. w stopniu pułkownika dyplomowanego (na zdjęciu) dowodził Brygadą KOP „Grodno”. Od 1930 r. pełnił funkcję dowódcy Piechoty Dywizyjnej 19 Dywizji Piechoty, a od 1937 r. dowódcy 4 Dywizji Piechoty. W październiku 1938 r. dowodząc kombinowaną dywizją pomorsko-poznańską wziął udział w operacji zaolziańskiej. W marcu 1939 r. został awansowany do stopnia generała brygady.

W sierpniu 1939 r. został mianowany dowódcą Grupy Operacyjnej „Wschód” (4 i 16 Dywizja Piechoty) wchodzącej w skład Armii „Pomorze”. Dowodząc podległymi sobie dywizjami, w pierwszych dniach września 1939 r. stoczył z Niemcami krwawą bitwę pod Grudziądem (nad rzeką Osą), zadając nieprzyjacielowi ciężkie straty w walkach w rejonie Melna i Gruty. W czasie bitwy nad Bzurą oddziały gen. Bołtuć odbiły z rąk niemieckich Łowicz. 22 września podczas próby przebiecia się do Warszawy, generał poległ w boju pod Łomiankami, osobiście prowadząc swoich żołnierzy do ataku na bagnety. W czasie działań wojennych w 1939 r. gen. Bołtuć wykazał się wybitnym talentem dowódczym, charakteryzującym się śmiałością decyzji i inicjatywą, a także niezwykłą energią i osobistym męstwem na polu walki, za co został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Złotym Orderu Wojennego Virtuti Militari.

gen. bryg.



# Mikołaj Bołtuć

/1893 – 1939/



INSTYTUT PAMIĘCI  
NARODOWEJ  
Oddział w Katowicach

ARCHIWUM  
PAŃSTWOWE  
NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

Gen. bryg. Mikołaj Bołtuć (1893-1939)

Pliki do pobrania

[Gen. bryg. Mikołaj Bołtuć \(1893-1939\) - plakat \(pdf, 2.83 MB\)](#)